

REVISTA CATEDREI DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ - BAIA MARE

STYDIA UNIVERSITATIS
SEPTENTRIONIS -
THEOLOGIA ORTHODOXA

Anul I, Nr. 2, iulie-decembrie, 2009

**STUDIA
UNIVERSITATIS
SEPTENTRIONIS
THEOLOGIA ORTHODOXA**

**Anul I, Nr. 2
iulie-decembrie / 2009**

**UNIVERSITATEA DE NORD BAIA MARE
FACULTATEA DE LITERE
CATEDRA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ**

**SOCIETATEA DE STUDII TEOLOGICE ORTODOXE
DIN ROMÂNIA (SSTOR)**

**STUDIA UNIVERSITATIS
SEPTENTRIONIS
THEOLOGIA ORTHODOXA**

Anul I • Nr. 2
Editura Universității de Nord
Baia Mare 2009

2009 UNIVERSITATEA DE NORD

Toate drepturile rezervate editurii și comitetului de redacție
al Catedrei de Teologie Ortodoxă și Asistență Socială

Editura Universității de Nord este acreditată de C.N.C.S.I.S. -cod 22
*(Consiliul Național al Cercetării Științifice
din Învățământul Superior)*

Pagina web a CNCSIS: www.cncsis.ro

*Toate drepturile rezervate. Tipărit în România. Nici o parte din această
lucrare nu poate fi reprodusă sub nici o formă, prin nici un mijloc mecanic sau
electronic, sau stocată într-o bază de date fără acordul prealabil, în scris, al
editurii, al redactorului șef și al comitetului de redacție.*

*All rights reserved. Printed in Romania. No parts of this publication may
be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a data base
or retrieval system, without the prior written permission of the Editors, Executive
Editor and Redactions committees.*

Tehnoredactare: ADRIAN GH. PAUL

Culegere text: ADRIAN GH. PAUL, MIRCEA FARCAȘ

Director editură: Mircea FARCAȘ

Consilier editorial: Constantin CORNIȚĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Secția de *Teologie Ortodoxă și Asistență Socială*
din cadrul Universității de Nord

Str. CRIȘAN, Nr. 5-7

4800 Baia Mare, Jud. Maramureș.

Pagina web a Catedrei **<http://tas.ubm.ro>**

Tel: **004.(0)262.276305; 0748.206767;**

E-mail: **pr.adrianpaul@gmail.com; adi_paulbm@yahoo.com**

Tiparul executat la

S.C. Designprint S.R.L.

4800 Baia Mare, Str. Victor Babeș nr. 43/2

Tel: 0740417892; E-mail: designprint_ro@yahoo.com

REFERENȚI ȘTIINȚIFICI

- Prof. univ. dr. **Alexandru SURDU** – Academician, președinte al secției de Filosofie, Teologie, Psihologie și Pedagogie a Academiei Române
Pr. prof. univ. dr. **John Antony Mc GUCKIN** – Universitatea Columbia, New York
Pr. prof. univ. dr. **Theodor DAMIAN** – Institutul Român de Teologie și Spiritualitate Ortodoxă din New York
Pr. prof. univ. dr. **Ioan CHIRILĂ** - decanul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca
Prof. univ. dr. **Petre DUNCA** –decanul Facultății de Litere a Universității de Nord din Baia Mare

COMITETUL DE REDACȚIE

- Președinte:** Dr. h.c. P.S. **JUSTINIAN CHIRA**,
episcopul Maramureșului și Sătmărilor
- Vicepreședinte:** P.S. **JUSTIN HODEA SIGHETEANUL**,
Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe
a Maramureșului și Sătmărilor
- Redactor- șef:** Pr. conf. univ. dr. **Adrian Gh. PAUL**
Secretar de redacție: Pr. lect. univ. dr. **Vasile BORCA**
- Membri:** Prof. dr. **Petru DUNCA**, *-decan*; Pr. conf. dr. **Ștefan POMIAN**
-șef de Catedră, Conf. dr. **Ștefan VIȘOVAN**, Pr. lect. dr. **Cristian ȘTEFAN**- *consilier cultural eparhial*, Pr. lect. dr. **Dorinel DANI**, Pr. lect. dr. **Teofil STAN**, Pr. lect. dr. **Marius NECHITA**, Lect. dr. **Mircea FARCAȘ**, Lect. dr. **Ioan TOHĂȚAN**, Asist. drd. **Valerian MARIAN**, Asist. drd. **Eusebiu BORCA**.
- Colaboratori:** Prof. dr. ing. **Dan Călin PETER** –*rectorul* Universității de Nord, Prof. dr. **Georgeta CORNIȚĂ** –*prorector*, Prof. dr. **Vasile HOTEA** –*secretar științific universitar*, Conf. dr. **Gh. Mihai BÂRLEA** –*prodecan*, Conf. dr. **Florian ROATIȘ**, Conf. dr. **Oliviu FELECAN**, Conf. dr. **Mihaela MUNTEANU**, Lect. dr. **Nicoleta FEIER**, Asist. drd. **Minodora BARBUL**.

**STUDIA
UNIVERSITATIS SEPTENTRIONIS
THEOLOGIA ORTHODOXA
Anul I, Nr. 2, iulie-decembrie 2009**

EDITORIAL OFFICE: Crisan no. 5-7, Baia Mare ☎ Phone: 004.(0)262.276305.

SUMAR – CONTENTS – SOMMAIRE – INHALT

EDITORIAL

- Adrian Gh. PAUL**, *Fenomenul actual al secularizării și posibila lui depășire* ..... p. 5

TEOLOGIE BIBLICĂ

1. **Justin HODEA**, *Tradițiile despre Ioan Botezătorul în lucrarea lui Josephus Flavius „Antichități Iudaice” și în literatura necreștină* ..... p. 21

TEOLOGIE ISTORICĂ

1. **Cristian ȘTEFAN**, *The Definition of Calcedon. Considerations the Relevance of the Christological Dogma Today* ..... p. 51

TEOLOGIE SISTEMATICĂ

1. **Adrian Gh. PAUL**, *Mișcarea isihastă și rugăciunea lui Iisus în spiritualitatea răsăriteană (partea a II-a)* ..... p. 63
2. **Vasile BORCA**, *Știința la porțile absolutului. Reconsiderări asupra religiei* ..... p. 85
3. **Stelian GOMBOȘ**, *Despre relația dintre rațiune și credință în teologia Sfântului Vasile cel Mare* ..... p. 97

TEOLOGIE PRACTICĂ

1. **Ștefan POMIAN**, *Participarea naturii la descoperirea și manifestarea sacrului și la liturghisire* ..... p. 111
2. **Valerian MARIAN**, *Expunerea învățăturii de credință ortodoxe despre Sfânta Treime în creația iconografică a Sfântului Ioan Damaschin* ..... p. 133

THEOLOGIA OECUMENICA

1. **Mariana GHERGU**, *Carta drepturilor omului* ..... p. 153
2. **Ioan Paul al II-lea**, *Familiaris Consortium* ..... p. 169

TEOLOGIE SOCIALĂ

1. **Marius NECHITA**, *Variabilitatea persoanelor de vârstă a treia* ..... p. 187
2. **Julia MRAVIOV**, *Procedura de determinare a Statului membru responsabil în cazul solicitanților de azil din România* ..... p. 201
3. **Ioan Șt. TOHĂȚAN**, *Modalități de prevenire și combatere a violenței în familie* ..... p. 205

MISCELANEEA

1. **Tănase Ion FILIP**, *O altă abordare a relației dintre Biserică și Mass-media* ..... p. 223

TRADUCERI

1. **Demetrios J. CONSTANTELOS**, *Irineu al Lyonului și părerea lui centrală asupra naturii umane* (Pr. conf. dr. Adrian Gh. PAUL) ... p. 243
2. **Olivier CLEMENT**, *Note asupra „teologiei istoriei” la Sfântul Irineu al Lugdunumului* (Masterand Marius BUDEA) ..... p. 255

RECENZII

1. **Adrian Gh. PAUL**, *Episcop Justinian Chira, Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia – Monografie*, Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, Baia Mare, 2009, ... p. 279

SOMMAIRE ..... p. 283

„STUDIA UNIVERSITATIS SEPTENTRIONIS –
THEOLOGIA ORTHODOXA”

Anul I, Nr. 2, iulie-decembrie 2009

SOMMAIRE

EDITORIAL

- Adrian Gh. PAUL**, *Le phénomène actuel de la sécularisation et son possible dépassement* ..... p. 5

THEOLOGIE BIBLIQUE

1. **Justin HODEA**, *Les traditions sur Jean Baptiste dans l'ouvrage de Josephus Flavius „Antiquités judaïques” et dans la littérature Non chrétienne* ..... p. 21

THEOLOGIE HISTORIQUE

1. **Cristian ȘTEFAN**, *The Definition of Calcedon. Considerations the Relevance of the Christological Dogma Today* ..... p. 51

THEOLOGIE SYSTEMATIQUE

1. **Adrian Gh. PAUL**, *Le mouvement hysihastique et la prière de Jésus dans la spiritualité orientale (deuxième partie)* ..... p. 63
2. **Vasile BORCA**, *La science aux portes de l'absolu. Réconsiderations sur la religion..* ..... p. 85
3. **Stelian GOMBOȘ**, *Sur la relation entre raison et croyance dans la théologie de Saint Basil le Grand* ..... p. 97

THEOLOGIE PRATIQUE

1. **Ștefan POMIAN**, *La participation de la nature à la découverte et la manifestation du sacré au moment de la liturgie*..... p. 111

THEOLOGIE ŒCUMENIOQUE

1. **Mariana GHERGU**, *La charte des droits de l'homme* ..... p. 153
2. **Jean Paul II**, *Familiaris Consortium* ..... p. 169

THEOLOGIE SOCIALE

1. **Marius NECHITA**, *La variabilité des personnes du troisième âge*..... p. 187
2. **Julia MRAVIOV**, *La procédure de détermination de l'Etat membre responsable dans le cas des solliciteurs d'asile de Roumanie*..... p. 201

3. **Ioan Șt. TOHĂȚAN**, *Modalités de prévention et de combat de la violence familiale* ..... p. 205

MISCELANEEA

1. **Tănase Ion FILIP**, *Une autre perspective sur la relation entre Eglise Et Média*//// ..... p. 223

TRADUCTIONS

1. **Demetrios J. CONSTANTELOS**, *Iriné de Lyon et son opinion centrale sur la nature humaine* (Pr. conf. dr. Adrian Gh. PAUL) ..... p. 243
2. **Olivier CLEMENT**, *Notes sur „la théologie de l’histoire” chez Saint Iriné de Lugdunum* (masterand Marius BUDEA) ..... p. 255

COMPTE-RENDUS

1. **Adrian Gh. PAUL**, *Epitre Justinian Chira, Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia – Monografie* (Le monastère Sainte Anne Rohia – Monographie), Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, Baia Mare, 2009, ... p. 279

SOMMAIRE ..... p. 283

REVISTA

**“*STUDIA UNIVERSITATIS SEPTENTRIONIS*
–*THEOLOGIA ORTHODOXA*”**

Apare cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului **Justinian Chira**,
Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului

și

a Preasfințitului **Justin Hodea Sigheteanul**
Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului

și

cu sprijinul financiar integral al

SOCIETĂȚII
“ASOCIAȚIA DE STUDII TEOLOGICE ORTODOXE
DIN ROMÂNIA”
(SSTOR)

Manuscrisele nepublicate nu se restituie. Colaboratorii sunt rugați să-și păstreze copie de pe manuscrisele (dactilografiate sau pe support electronic) pe care le trimit redacției revistei “*Studia Universitatis Septentrionis – Theologia Orthodoxa*”.

Abonamentele se fac la sediul Redacției din incinta Catedrei de Teologie Ortodoxă și Asistență Socială din Baia Mare, Str. Crișan nr. 5-7, jud. Maramureș, sau la sediul Asociației **SSTOR** din Baia Mare, Str. Valea Roșie, Nr. 2, contraevaluarea lor depunându-se în Cod IBAN: **RO14RNCB0182034083210004**, cu mențiunea: pentru “*Studia Universitatis Septentrionis – Theologia Orthodoxa*”, revista Catedrei de Teologie Ortodoxă și Asistență Socială din cadrul Universității de Nord, Baia Mare.

Redacția: Editura Universității de Nord, Baia Mare, Str: Dr. Victor Babeș, nr. 62A, cod: 430083; Tel: +40-262-218922; Fax: +40-262-276.153;
E- mail: **rectorat@ubm.ro** sau pe pagina web **www.ubm.ro**

Administrația: Tipografia S.C. Designprint S.R.L.; 4800 Baia Mare, Str. Victor Babeș, nr. 3/2; Tel: 0740417892; E-mail: **designprint_ro@yahoo.com**

Sediul Catedrei de Teologie Ortodoxă și Asistență Socială din Baia Mare, Str. CRIȘAN, Nr. 5-7, Jud. Maramureș, pagina web a Catedrei de Teologie Ortodoxă și Asistență Socială este: **http://tas.ubm.ro**